

után újra megkezdik a zengzetes magyar szó és nemzeti kultúra terjesztését. Azonban nem bírja már soká. Elfárad a küzdelemben, a meddő munka megtöri energiáját, lelohasztja munkakedvét a nemzet közönye, nemtörődömsége. 1799-ben újra társulatot szervezett, mellyel Debrecenben, Váradon, Szegeden, Kecskeméten, Nagykőrösön, Losoncon játszott. Vállalatába belebukván, előbb Ráckevén, majd Makón kántor, majd u. o. ügyvédi irodát nyit, azután 1812-ben Csanádpalotán megválasztják kántor-tanítónak és itt éli végső napjait élete hű párjával, *Lipcei Máriával* (sz. 1780-ban, megh. 1884 jan. 5.). Kelemen László Csanádpalotán halt meg, 1814 dec. 24-én. Neje 1815 szept. 25-én Bitó Ferenc csanádpalotai kántor neje lett. Gyermekei: *Erzsébet*, színésznő (L. o.), *István*, szegedi tanító volt, *László* (sz. 1805 jan. 30.) pedig Gyorokon tanítószkodott, ezenkívül még három leánya volt. Ezek egyike: *Veronka*, megh. 87 éves korában, Szegeden, 1894 nov. 12. Rajkai Friebeis István a „Színpad” c. lapjában, a 80-as években, felvetette az eszmét, miszerint kegyeletes cselekedet lenne, ha Kelemen László sírhantja fölé emlékkő állíttatnék. Az eszmét a Színészegyesület felkarolta és 1888 szept. 8-án, délelőtt 10 órakor nagy ünnepség keretében felállították az emlékoszlopot. Az emlékkő piramisalakú, 9 láb magas, csiszolt tiroli márványból való és álarc és babérkoszorú alatt ezek a sorok díszlenek: „Kelemen Lászlónak, Az Első Magyar Színigazgatónak, 1760—1814. Emlékezetére A Magyar Színészegyesület, 1888 szept. 8-án”. A rokonok által felállított sírkereszt vörös márványból készült, 6 láb magas. Felirata: „Itt nyugszik Kelemen László ügyvéd, színműíró, első magyar színigazgató és kántor-tanító, 1760—1814. Felállította leánya, Veron és unokái, Kelemen István, Kelemen Kálmán, Kelernen Kajetán és Nemes Ferenc”. Kelemen műsora számára több német darabot ültetett át magyarra, így ismerjük *A gazda' asszony* és *Tsapó Péter* c. színműveit, melyek nyomtatásban is megjelentek. *Othello-t* lefordította 1809-ben. Életrajzát *Váli Béla* írta meg: „Kelemen László, az első magyar színigazgató” címmel. Arad, 1888. Újabban (1927) dr. *Lugosi Döme* is megírta részletes életrajzát. K. nővérei (Erzsébeten kívül): *Borbála* 1793-ban, *Magdolna* és *Zsófia* 1790-

ben szintén tagjai voltak a vezetése alatti színtársulatának. Alakját színpadra vitte *Vahot Imre*: „Első magyar színészek” és *Fényes Samu*: „Bacsányi” c. színművében. (Ez utóbbi 1903 febr. 5-én került színre a Vígszínházban.) Kelemen nővére: *K. Magdolna*, Szilágyi Pál anyja, sz. 1767 május 3. Pest. Húga: *Erzsébet* (Lásd: Csizmaziané). *Teréz*, férjhez ment Oláh Elekhez, *Borbála*, férjhez ment Somogyi Csizmazia Sándorhoz, *Klára*, férjhezment rozváci Omazta Istvánhoz.

Kelemen Mária, színésznő, sz. 1885 szept. 5-én, *Budapest*en. Gimnáziumi érettségi után zeneakadémiát és színészakadémiát végzett, mely után dr. Hevesi Sándor a Thália-társasághoz szerződtette, onnan 1909-ben a Nemzeti Színház hívta meg, ahol mint epizód szereplő több ízben ért el sikert. Főbb szerepei Prossy (Candida), Anya (Amor omnia vincit), Szomszédasszony (Szerlem mint orvos), Nagyné (Himfy dalai), Karolin (Nagymama), Mácsi néni (Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Boszorkány (Macbeth), Tuffiarné (Idegek) stb.

Kelemen Ödön, színész, sz. 1854 április 1-én, *Szatmárott*, megh. 1886 dec. 27-én, *Kolozsvárott*. Színpadra lépett 1874 április 1-én, Borsos és Kovács János színigazgatónál.

Kelemen Viktor dr., budapesti ügyvéd, színműíró, sz. 1894 július 27-én, *Varannón*, Zemplén megye. *Budapest*en végezte iskoláit és az egyetemi tanulmányait is. 1923 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. Színművei: *Pokol*, dr. 3 felv. Bem. 1922 március 5-én. — *Irodalmi Színház*. — *Menyebemenetel*. Expresszionista legenda 33 képben. Bem. 1924 március 6. — *Művész Színpad*. — *A fejedelem*. Tragikomédia 3 felv. Bem. 1926 január 30. *Renaissance Színház*. — *Botrány a Grand Hotelben*. — *Gól!* Vj. 3 felv. Bem. 1926 október 20. *Belvárosi Színház*.

Kelemen Pál, színész, sz. 1881 október 19-én *Budapest*en. Színpadra lépett: 1908-ban.

Kelemenné Huszty Terézia, színésznő, Színpadra lépett 1869 november 1-én.